

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

I. Sitne vtendum nomine Sacramenti?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

COPPENSTEINI
LUTHERO-CALVINISTA
SACRAMENTARIVS.

PARS TERTIA

MYSTERIOMACHIA
LUTHERO-CALVI
NISI

Sacrofancta Sacramenta impugnantis,

DEMONSTRATA, AC REFUTATA.

I. DE CAUSIS SACRA-
MENTORVM.

QVÆSTIO I.

Sine utendum nomine Sacramenti?

LUTHERVS lib. de Captiuit. Babyl. cap. de Matrim. Non habet vniuersa Scriptura hoc nomen, Sacramentum, in ea significatione, qua noster usus, sed in contraria. Vbiq; enim significat, non Signum rei sacrae, sed rem sacram & secretam. Idem lib. de abrog. M. lla. Fidelis conscientia merito pauere debet, ne hoc Sacrificium appellet, aut credat, quod in Scripturis non sic dicitur. Quia enim fuerunt terneritas est? etc. 2. MELANCHTHON in Locis communibus cap. de Sacra. Quia aut Sacramēti, nos Signa appellamus? Quia, σφραγιδάς, id est. sigilla. 3. Sic & Andreas Carolstadius 4. Zvvinglius, pater Sacramentatorum, libro de vera & falsa religione cap. de Sacramentis. Vocem istam, Sacramentum magnopere cuperent Germani nunquam fuisse receptam.

CALVINVS Instit. lib. 4. cap. 14. §. 13. Veteres, qui Sacramentorum nomen signis indi- derunt, minimè respexerunt, quis fuisset verbi huius usus latinis: sed nouam hanc significationē pro suo commodo affinxerunt, qua simpliciter sa- cra signa designarent.

LUTHERVS viso, Carolstadium & Zvvinglium ho- stes suos, à voce Sacramenti abhorreere, mutat sententi- am, istos impugnat, vocem, Sacramentum, propugnat: quod, etsi non extet in Scriptura, Deus tamen vti co- nusquam prohibuit. Mox omnes Lutherani resum- ferunt eundem, hodieque retinent, etsi ἀγραφον, ait Kemnitius.

AUTOR. Lutheranorum palino- dia est quadam causæ iustæ victoria. 1. Rectè igitur Lutherus lib. contra coele- stes prophetas, pag 2. Fatemur Christum non præcepisse, ut Sacramentum dicere: ur: sed dic, ubi prohibuit dici? 2. Fa-

2. Fatentur Sacramentarii, in Bibliis idem esse *Mysterium*, quod *Sacramentum*; negant autem hoc propriè dictū reperiri, in nostro significationis vsū. Ideo hi id reiiciunt, vt *ἀγραφοί*: illi recipiunt, tamen *ἀγραφοί*. Sic tamen est in Scriptura, quatenus significat *signum rei secretæ*; & alibi etiam *rem secretam*. At Eph. 5. propriè significans exprimitur ibi, *Sacramentum hoc magnum est*. hoc sc. quod erunt duo in carne vna. Nique ita significaret; Apostoli tota ratio periret. Probare enim nititur, debere viros diligere vxores suas; quia hoc; *Erunt duo in carne vna, magnum est Sacramentum*.

3. Ita S. Patres. Quare Kemnitius fatetur vocem, *Sacramentum*, inueniri in S. Scriptura propriè significantem; sed quatenus generica est; non quā specifica. Et ipleramē vt specificā vtitur in Exam. pag. 22. *Coniunctio viri, & vxoris in coniugio est Sacramentum coniunctionis Christi & Ecclesie*.

4. Omnis lingua ac natio vocem *Sacramentum* vsurpat propriè: vt vocum similitum plurium vsus obtinet cōmunis, quæ tamē nusquam in Scriptura reperiuntur: vt *Trinitas*, *Consubstantialis*, *Persona*. &c. Ex his liquet vanitas Sectariorum.

Q V Æ S T I O II.

An Lutherana Sacramenti definitio subsistat?

KEMNITIVS ad eam octo requirit. Sacramentum est, 1. Signum materiale, 2. diuina mandatum institutione; 3. in Nouo Testamento. 4. perpetuum, 5. habens promissionem gratiæ, 6. annexam Signo. 7. ad peccato um remissionem; 8. vt singulis, qui cum fide vtuntur Sacramento, in particulari obligetur.

AVTOR. AD I. Idis nec docet, nec

alicunde vsquam è Scriptura docere potest: dicit solū, quia præsupponit, solū Cœnam & Baptismum esse Sacramēta.

AD II. Esse Mandatum scriptum vel non scriptum, est Sacramentis per accidens, non essentialē: nam alioquin Christus & Apostoli non ministrassent vera Sacramēta ante, quam essent Euangelia descripta.

AD III. Rectè. Atque Caluinus *Inst. l. 4. c. 14. §. 7.* Kemnitius in *Exam. p. 2. c. de Baptismo Ioannis*. Melancthon in *Locis*. volunt, Baptismum à Ioanne Baptista institutum, à Christo adprobatū esse: Noui Testamenti verò autor cum Christus sit, Baptismum eis esse Veteris Testamenti institutum oportet, proindeque nec Sacramentum esse.

AD IV. Rectè: Malè igitur Lutherus *libr. de Captiuitate Babylonica cap. de Baptismo*, numerat inter Sacramēta Rorem velleris Gedionæi, Vmbram retrogressam Achazi.

AD V. Promissio gratiæ duplex potest videri: Vna, quæ sit effectus Sacramenti, vt signi efficacis ad iustificationē infallibilem Hæc apud Catholicos certa inuēitur in Dei Verbo scripto ad omnia Sacram: sed etiam in Tradito: apud Sectarios autem non. Nam Eucharistiæ extant promissiones tales, *Ioann. 6.* At Luthero in *Captiuitate Babylonica cap. de Eucharist.* ibi *nec syllabà de Sacramento loquitur*: Itemque Caluino ibidem cum affecis. Nec vsquam extat alia: ergo ipsis nulla est; proinde nec Sacramentū iis Eucharistia est. Nam *Mat. 24. Marc. 14. Luc. 22.* promissio refertur ad Sacrificium Crucis, non ad Sacramentum: *Traditur; ait, Effundetur; non, Traditur.*
Hh Al-